

* **		
18:38	17:26	י-ם
18:39	17:41	ת"א
18:38	17:31	חיפה
18:41	17:44	ב"ש

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הסיפור

בדרך להיות משיח

על רבי ישראל מרוד'ין (שיום ההילולא שלו חל ב-ג' בחשון), היה ביטוי יחודי שקרא עליו הצמח צדק: 'דער-הייליגער רבי' [הרבי הקדוש], הוא הצדיק הכי קדוש בדור. רוב צדיקי הדור החזיקו ממנו כגדול הדור, וגם היחסים בינו לבין הצמח צדק, הרבי של חב"ד, היו יחסים מאוד חמים.

עוד כשהיה צעיר לימים, אמר פעם רבי ישראל מרוד'ין שהוא המשיח. ואף שלח לצדיקי אותו דור שיכתירו אותו כמלך המשיח. היו צדיקים מאוד גדולים שהסכימו להכתירו, כגון רבי מאיר מפרימישלאן - מזקני צדיקי אותו דור - באומרו: 'לא רק אכתיר אותו, אלא אף אשלח לו את ה'ספודיק' של אבא שלי'. אולם היה עוד צדיק מהזקני אותו דור - רבי אורי השרף מסטערליסק, שלא הסכים להכתירו וטענתו היתה: 'לא מתאים שהמשיח יהיה אברך כה צעיר - לאו דווקא שהוא לא מתאים להיות משיח, אלא שהוא עדיין צעיר מאוד, וזה ספאסטנישט [נישט-שייך]' (לא שייך).

האפטער-רב, שהיה ממש מזקני זקני, צדיקי אותו דור אמר על רבי ישראל מרוד'ין - 'כאברך צעיר שכבר קיימים בו ה'נפש ורוח' של המשיח - הלואי שיזכה לנשמה של המשיח'. כוונתו היתה בעצם לאשר שרבי ישראל מרוד'ין בדרך להיות המשיח.

לפי הקבלה כל אחד צריך לזכות דרגה אחרי דרגה - נפש-רוח-נשמה-חיה-יחידה, ולפעמים מסתפקים רק בנפש-רוח-נשמה - לכן הוא אומר שכבר זכה לנפש-רוח של משיח, והלואי שיזכה גם לנשמת משיח, ואז יוכל להתגלות כמלך המשיח.

(מתוך "סיפורי צדיקים")

אוצר הפרשה

נח מקטני אמנה היה

ידוע שנח היה "מקטני אמנה", הוא האמין ולא האמין. הוא לא נכנס לתבה עד שלא דחקו אותו המים. הוא האמין במה שה' אמר - הוא בונה תבה, 120 שנה, משקיע בזה המון נגד הרוחות של כל העולם, אבל בעצמו לא נכנס לתבה עד שהמים דוחקים אותו, נחכה ונראה מה יהיה פה. זה נקרא שהוא מקטני אמנה, כפי שמביא רש"י בשם חז"ל. **אם נח מקטני אמנה, כל שכן וקל וחומר שהוא מקטני בטחון - הרי בטחון הרבה יותר חזק מאמונה. לפי זה, נח אינו בעל בטחון חזק, כמו שאנחנו מסבירים שהבאת המשיח היא רק על ידי הבטחון החזק, הבטחון הפעיל, לקחת יזמה וכו'.** נח אינו במדה הזו.

אחרי שנח יצא מהתבה ה' צוה אותו ב"פרו ורבו", כפי שצוה את אדם הראשון - הרי העולם שמם ו"לא תהו בראה לשבת יצרה", אז עכשיו המבצע העיקרי הוא "פרו ורבו", שיהיו הרבה אנשים, הרבה ילדים. היה נח דואג לעסוק בפריה ורביה. מה היה בראש שלו? ה' אמר לפרות ולרבות - אבל הוא חושב פעמיים. **אם ה' מצוה לעשות משהו צריך לעשות אותו מיד, לא לחשוב פעמיים אם זה כדאי או זה יחזיק מעמד כו'.** נח חושב פעמיים ואז הוא מתחיל לדאוג - חויתי בעצמי מבול, אולי יהיה עוד פעם מבול, בשביל מה ללדת ילדים? גם חזקיהו המלך, חשש מלהוליד ילדים מפני שראה ברוח הקדש שהבן שיוליד יהיה רשע ובגלל זה נמנע מלהתחתן. בשביל זה הוא התחייב מיתה בידי שמים, אך כאשר ישעיהו הנביא הוכיחו על כך הוא חזר בו וזכה לעוד חמש עשרה שנות חיים (ואכן הוא הוליד את מנשה שהיה רשע גמור אך בסוף ימיו חזר בתשובה...). נח דואג וה' מבטיח לו שלא לשחת העולם עוד וכן עשה ובאחרונה אמר לו הנני מסכים והוא גם עושה לו אות - קשת בענן.

רואים כאן את הראש של נח, שהוא טיפוס דואג. יש לו מה לדאוג, הוא עבר את המבול, ובכל אופן - זה לא אברהם אבינו שהוא בעל בטחון. נח דואג מה יהיה, כמו אמא שדואגת - אפשר להוליד עוד ילד או לא? כשהוא חושב פעמיים הוא מתחיל לדאוג מה יהיה. אבל ה' טוב, ה' מרחם, מבין עם מי יש לו עסק, ש'זה מה יש' - זו מציאות האנושות כרגע, אין אברהם אבינו עדיין, יש רק נח, אז צריך ללכת לפי הראש שלו - ולכן מסכים עם נח, וחוז' ממה שהבטחתי לך שהכל יהיה בסדר, שלא יהיה שוב מבול, גם אעשה לך אות כדי לחתום את ההסכמה שלי.

(משיעור ב' חשון תש"פ)

אוצר התבונה

לעשות-לבוא-לצאת

כפי שפרשת בראשית היא פרשה כללית, גם פרשת נח היא פרשה כללית. גם הסוד של בנין ותיקון הדבור, "בנין המלכות מן הגבורות", שייך לפרשת נח. **הבעל שם טוב מסביר שהתבה רומזת לתבות של תורה ותפלה.** בבעל שם טוב על התורה הדרשות על תבת נח תופסות בערך חצי ספר.

ביחס לתבת נח יש שלשה פעלים עיקריים, שלשה ציוויים של ה' לנח – **"עשה לך תבת עצי גפר", "בא... אל התבה" ו"צא מן התבה"**. את שלשתם צריכים להבין ביחס לתקון הדבור, לבנין ה"תבה":

"עשה לך תבה" אומר שצריך לתקן את התבה – **עשיה לשון תיקון.** צריך לומר בתפלה תבה כזו שתכיל את כל העולם, הכל נכנס לתבה – לכן נח היא פרשה כללית, כנ"ל – ולשם כך צריך לעשות-לתקן את התבה (כולל העבודה של "צהר תעשה לתבה", להאיר את התבה, כמו שמסביר הבעל שם טוב). "עשה לך תבה" הוא עוד לפני "בא אל התבה" – אלה תיקונים שאפשר לעשות

עוד בלי להכנס לתבה. במושגים של הבעל שם טוב, בשלבים של הכנעה-הבדלה-המתקה – ביחס לדבור מתוקן, ה"עשה לך תבה" הוא השלבים של הכנעה וההבדלה, השתיקה והבירור עד שמכריתים את כל הקליפות.

רק אחרי ה"עשה לך תבה", כשחושבים על התבה ומכינים אותה, יש ציווי **"בא אל התבה" – להכנס לתבה, לומר את המלים של התורה והתפלה עם כל הכוונה, עם כל החיות וכל ההתלהבות, להכניס את כל העולם אל תוך התבה הזו.** במושגים של התבוננות, יש שלש דרגות של התבוננות – התבוננות לימודית; התבוננות שלפני התפלה; התבוננות תוך כדי התפלה עצמה. שתי הדרגות הראשונות שייכות עדיין ל"עשה לך תבה" – להכנה לקראת אמירת המלה – ואילו ההתבוננות תוך כדי התפלה עצמה היא כבר "בא אל התבה", למלא את הדבור באור של התבוננות.

החידוש הוא שאחר כך יש גם עבודה של **"צא מן התבה"**. ההסבר הפשוט הוא שאחרי הדבור בתפלה עם כל החיות, דבר חשוב מאד, התכלית, תכל"ס, היא לצאת למציאות (**תבת נח** בגימטריא תכלית, ו"פ אלהים). צריך לקיים **"אמור מעט ועשה הרבה"** – יחסית, כל הדבור של התפלה אמור להיות "מעט", הכנה בלבד, לעשיה שצריכה לבוא בעקבותיו. צריך לצאת מן התבה, הדבור בתפלה, ולעבור לעולם המעשה.

(משיעור ליל שבת נח תשפ"ג)

אוצר הרמז

"מעט צרה היא ליעקב" לצהר – "וממנה יושע"

ההסבר המפורסם והעיקרי של הבעש"ט הוא ההסבר של שינוי הצירוף. הבעל שם טוב אומר כי **"הגזר דין הוא אותיות, ויכול השליח לעשות צירוף אחר מן אותיות אלו ממש"**. הדוגמה המובאת לכך היא-היא הסוד של **"צרה תעשה לתבה"** – להפוך את ה-צרה ל-צהר ול-רצה (רצון אלקי חדש).

הכח לשנות את הצירוף שייך לספירת החכמה – **"מצרף לחכמה"**. פנימיות החכמה היא בטול, וכאשר מתבטלים אל האין האלקי המחיה את הכל – **"החכמה מאין תמצא" שהיא-היא "החכמה תחיה בעליה"** – מתמוססות כל ההגדרות של המציאות וניתן לשנות את הצירוף כפי הצורך, ולפעול נסים שבבחינת **"מי שאמר לשמן שידלוק יאמר לחומץ וידלוק"** (פעולת רבי חנינא בן דוסא, החב"דניק הראשון...). תפלה שכל ענינה דבקות באין האלקי, בבטול מוחלט, מאפשרת לגלות את החיות והרצון האלקיים בכל – החל מהחיות שבתוך תבות ואותיות התפלות עצמן, המתבטאת בחיות בתפלה (ובלימוד) – ולגלות רצון חדש של ה' (דהיינו להפוך את ה-צרה ל-רצה). על מדרגה זו נאמר **"עת צרה היא ליעקב וממנה יושע"** – דווקא מתוך ה"עת צרה", על ידי חכמת הצירוף וההגעה למדת אין, זוכים לצהר, לישועה.

(משיעור ל' תשרי פ"א)

"מצא חן" – חסידות לפני נגלה

חן ר"ת חסידות-נגלה, קודם חסידות ואז נגלה. חושבים נח, נגלה-חסידות, אבל **"מצא חן** בעיני הוי" – בעיני ה' קודם חסידות ואז נגלה. (משיעור ו' אלול ע"ג)

אוצר הפתגם

הפעם הראשונה שכתובה המלה "אני" בתורה היא בברית הקשת, בפרשת נח – **"זאת אות הברית אשר אני נתן ביני וביניכם"**. כנראה שה"אני" המתוקן, סוד תיקון הברית, נותן אושר, מי שמקדש את הברית הוא מאושר.

(משיעור אור ל-חי ניסן ע"ד)